

Het gehele duidelijk getypeerde woningcomplex langs de Jan Gijzenkade en een aantal straten daarachter werd gebouwd in 1930 – 1932 naar het ontwerp van architect Jacques van Velsen. Opdrachtgever was de rooms-katholieke woningbouwvereniging “Sint Josef”. De woningen waren bestemd voor grote gezinnen. Voor de Stichting Geveltekens Vereniging Haerlem (SGVH) zijn vooral de voor bijna iedere woning vervaardigde heiligenbeeldjes door beeldhouwer Mari Andriessen interessant. Deze beeldjes hebben geleid tot de bijnaam “*Heilige huisjes*”. De Haarlemse beeldhouwer Andriessen (1897 – 1979) was in die periode één van de vernieuwende kunstenaars op het gebied van kerkelijke/religieuze kunst. Aan de voorgevel is een soort smalle gemetselde hoekige pilaar die wordt bekroond door een zandstenen beeldje van een heilige. De naam van de heilige is vermeld op de houten oversteklijst bij de ingang. De beeldjes zijn in 1981 gerestaureerd door beeldhouwer/kunstenaar Wilgenburg.

Eemstraat 19 - Sint Franciscus – attriboot: kruis en vogels

Franciscus is op 5 juli 1182 geboren in Umbrië. Hij was een zoon van Petrus van Bernardone, een welgestelde lakenkoopman uit Assisi, die op het moment van zijn geboorte voor zaken in Frankrijk was. Zijn moeder gaf hem de naam Giovanni. Zijn vader maakte daar bij zijn thuiskomst Francesco van.

In zijn jeugd jaren was Franciscus een wildebras. Hij zwierf met zijn kameraden door de stad en gaf veel geld uit aan feestmalen en kleding. Na een veldslag tussen zijn geboorteplaats Assisi en de stad Perugia in 1202 werd Franciscus krijgsgevangene gemaakt.

Hij was toen ongeveer 20 jaar oud. Een jaar later kwam hij vrij, maar was daarop lang en ernstig ziek. Bij zijn beterschap werd hij getroffen door het leed van de melaatsen. Hij bekeerde zich tot een leven van armoede, gebed en dienstbaarheid aan de armen. Hij wijdde zich aan de melaatsen, het herstellen van kerkjes en aan gebed. Zelf wilde hij de allerarmste zijn. Zijn

vader, die van mening was dat zijn zoon tot de rang van dorpsgek was vervallen, probeerde hem met dreiging en verleiding terug te laten keren naar een werelds leven.

In 1208 gaf de abt van het Benedictus klooster op de Monte Subasio het kerkje van Portiuncula in het dal bij Assisi in bruikleen aan Franciscus om het tot centrum van zijn nieuwe beweging te maken. Hij stierf op de avond van 3 oktober 1226. Het kleine kerkje bestaat nog steeds en vindt letterlijk onderdak in een veel grotere kerk.

Eemstraat 21 - Sint Nicolaas – attriboot: zak met geld

Nicolaas van Myra is waarschijnlijk geboren in 280 te Patara in Licië het tegenwoordige Demre, in Klein Azië. Hij was kind van welgestelde ouders. Het was al snel duidelijk dat Nicolaas zijn leven aan de dienst van God zou gaan wijden.

Nicolaas was een goede leerling, hij ging met regelmaat naar de kerk en hij was, waar nodig, behulpzaam. Al op 19-jarige leeftijd werd hij door zijn oom, de bisschop, tot priester gewijd en legde hij de kloostergeloften af.

Toen zijn oom een reis maakte naar Jeruzalem werd de jonge Nicolaas benoemd tot gevolmachtigde in zijn klooster Nieuw Zion. Hij bestuurde het klooster zó goed dat het leek alsof de bisschop zelf aanwezig was.

De legende Aurea vertelt het verhaal van een arme man, die drie dochters had. In die dagen werd van de vader verwacht, dat hij de toekomstige echt-

genoot iets van waarde aanbood, een bruidsschat. Zonder bruidsschat was het waarschijnlijk dat het nooit tot trouwen zou komen. Vanwege de armoede van de man waren zijn dochters gedoemd als slaven te worden verkocht. Echter, op drie verschillende gelegenheden verscheen een buidel met goud in het huis, genoeg voor een volwaardige bruidsschat. Van de geldbuidels, die door een open raam werden gegooid, wordt gezegd dat ze in de schoenen terecht kwamen die voor de haard stonden te drogen.

Nicolaas werd begraven in Myra, waar zijn basiliek nog steeds te bezichtigen is.

Eemstraat 23 - Sint Anthonius – attriboot: kindje jesus op schoot

Anthonius van Padua werd als Fernando Martins de Bulhões op 15 augustus 1195 geboren. Hij kwam uit een adellijke familie.

In 1210 sloot hij zich aan bij de Augustijnen in Lissabon. Twee jaar later verhuisde hij naar Coïmbra om niet langer door familieaangelegenheden gestoord te worden in zijn geestelijke ontwikkeling.

Onder de indruk gekomen van de eerste martelaren van de Minderbroeders sloot hij zich in 1220 bij hen aan. Hij trok naar Noord-Afrika om daar het Christelijke geloof te verspreiden onder de moslims. Later was zijn werkterrein in Frankrijk en Italië. Waarschijnlijk werd hij in 1221 te Forlì tot priester gewijd.

Op last van Franciscus van Assisi doceerde hij theologie aan zijn medebroeders.

Hij stierf in 1231 en werd nog geen jaar later door Paus Gregorius IX heilig verklaard.

Eemstraat 25 - Sint Benedictus – attriboot: boek en een vogel

De heilige Benedictus van Nursia, is geboren in 480 in het plaatsje Nursia, het huidige Italiaanse Norcia in de buurt van Perugia.

Hij wordt algemeen beschouwd als vader van het kloosterleven in de Latijnse Kerk. Al op 14-jarige leeftijd sloot hij zich aan bij een groep kluizenaars. Uiteindelijk belandde deze groep in Subiaca, ten oosten van Rome, waar het klooster Danto Speco ontstond. Hij werd tot overste gekozen in Vicovaro, maar was zo streng dat de monniken het benauwd kregen en zelfs probeerden hem te vermoorden door hem een gifbeker voor te zetten. Toen hij die echter zegende brak de beker. Om dit soort conflicten in het vervolg te vermijden stichtte hij zijn eigen gemeenschap op de Monte Cassino.

Volgens Benedictus moesten de monniken drie geloften aan de abt afleggen: armoede, kuisheid en gehoorzaamheid. De monniken moesten zich toeleggen op “*ora et labora*”, waarmee het bidden en de handenarbeid wordt bedoeld. De regel van Benedictus is een afgedwongen ritme van acht uur bidden, acht uur werken, en acht uur rusten.

Bron: Archief SGVH (Drs. C.J.B.P. Frank & Drs. J.H.J. van Hest)

Jaarboek 2011 Historische Vereniging Haerlem – Nieuws over gevelstenen – Martin Busker

Documentatie W.J.H. de Ridder en Gert-Jan van der Wouden